

۱۷۶۵۵

بسم الله الرحمن الرحيم

کاربرد سنجش از دور و سیستم اطلاعات جغرافیایی در
برنامه ریزی گردشگری

مؤلفین:

دکتر مرتضی اسمعیل نژاد،

عضو هیئت علمی دانشگاه بیرجند

فهیمة شهرکی، کارشناس ارشد گردشگری

سرشناسه	اسمعیل نژاد، مرتضی، ۱۳۵۹ -
عنوان و نام پدیدآور	کاربرد سنجش از دور و سیستم اطلاعات جغرافیایی در برنامه ریزی گردشگری / مولف مرتضی اسمعیل نژاد، فهیمه شهرکی.
مشخصات نشر	تهران : انتشارات ماهواره، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۲۱۸ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۲۱۹-۰۹-۵
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۲۰۵.
موضوع	گردشگری -- برنامه ریزی
موضوع	سیستم های اطلاعات جغرافیایی
شناسه افزوده	شهرکی، فهیمه، ۱۳۵۷ -
رده بندی کنگره	G۵۵۵.۱۳۹۵ / ۱۱الف۵
رده بندی دیویی	۹۱/۲۳۸
شماره کتابشناسی ملی	۱۸۴۴۶۷

عنوان کتاب: کاربرد سنجش از دور و سیستم اطلاعات جغرافیایی در برنامه ریزی گردشگری
 مولف: مرتضی اسمعیل نژاد، فهیمه شهرکی

مدیر چاپ: عبدالحسین حاجی زاده

طراح و گرافیک: زهرا مرادپور

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۸۲۱۹ - ۰۹ - ۵

ناشر: ماهواره

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۵

تیراژ: ۵۰۰ جلد

قیمت: ۱۷۰۰۰ تومان

مرکز پخش:

تهران، دفتر مرکزی انتشارات ماهواره،

۰۹۱۹۰۶۲۱۴۱۸-، www.mahvarehgroup.ir

حق چاپ برای انتشارات ماهواره محفوظ است.

مسئولیت صحت مطالب برعهده مولف است.

پیشگفتار

گردشگری مجموعه ای است از عناصر فضایی که محصول روابط انسان با محیط پیرامون خود است. این ارتباط دوسویه نیاز به لذت، آموزش، کنجکاوی و صلح را به وجود می آورد. گردشگری پدیده ای است که تاریخ را درنور دیده و از جهانگردی در گذشته به گردشگری در دنیای مدرن رسیده است. امروزه گردشگری به کالای لوکس دنیای متمدن در تمام کشورها تبدیل شده است و هر شخصی در هر نقطه ای از کره مسکون اگر نتواند سفر رود به آن فکر می کند، حتی در برخی از جوامع به یکی از نیازهای اساسی تبدیل گردیده است. سفر بخشی جداناپذیر از نیاز جامعه است. گردشگری فرآورده سفر می باشد و فرایندی است پیچیده که دارای منابع، فرهنگ، اقتصادی و محیطی است، از این رو، برای داشتن یک توریسم پیشرفته و توسعه مناسب به مدیریت دقیق و بهنگام اطلاعات می باشد. توریسم حجم انبوهی از اطلاعات از آن به ساف گرفته تا ویژگی جاذبه های گردشگری در یک مکان جغرافیایی را شکل می دهد. مدیریت داده های گردشگری می تواند برنامه ریزان گردشگری و گردشگران را جهت توسعه این صنعت و شبکه ای آن کمک نماید. برنامه ریزی ظاهراً آسان می نماید؛ برنامه ریزی به معنای طراحی جامعه آمانی، تسهیل پشتیبانی برای مقررات و طرح اهداف در آینده است. امروزه برنامه ریزی توریسم برای توسعه و برنامه ریزی منطقه ای و ملی به معنای پرداختن به تحولات مستمر است. GIS بحث ارتقاء نگرش مطلوب گردشگران و کاربران به برنامه ریزی می شود. با ابزارهای GIS، برنامه ریزان گردشگری می توانند با سرعت و وسعت بیشتری مسائل را واکاوی، راه حل ها را طرح ریزی و رونق دهند. نیل به اهداف دراز مدت برای اجتماع مورد نظر خود را، رصد کنند. GIS قادر به واکاوی، تسهیل سناریوهای بیشتر و ارائه گزینه های بیشتر در اختیار تصمیم گیران حوزه گردشگری می نماید. گردشگر برای سفر نیاز به آگاهی از مقصد خود دارد، یکی از نخستین ابزارهای هر گردشگر برای نیل به این آگاهی نقشه است. سیستم اطلاعات جغرافیایی فن آوری مفیدی برای مدیریت اطلاعات بوده و می تواند به عنوان پشتیبان تصمیم گیری ها استفاده گردد. این سامانه بستر مناسبی برای مدیریت فضایی اطلاعات توریسم فراهم می کند. این ابزار که مبتنی بر رایانه است داده های حوزه گردشگری را مدیریت و بهنگام سازی کرده و بصورت جدول، نمودار و نقشه در اختیار کاربران و فعالان این عرصه قرار دهد. شکل دهی به داده ها و تغییر شکل آنها از وظایف GIS می باشد. شاید سوال این باشد که چرا از GIS برای مدیریت و تصمیم گیری در گردشگری استفاده می شود؟ GIS چگونه می تواند به گردشگری و گردشگری سازی کمک نماید؟ این کتاب تصمیم دارد

که به صورت کاربردی به این سوالات پاسخ دهد. بیشتر داده های گردشگری ویژگی های مکانی دارند، بنابراین نقش GIS در تولید، طبقه بندی، مدیریت این داده ها روشن است. استفاده از مطالب این کتاب برای علاقه مندان پژوهش در عرصه گردشگری و برنامه ریزی توریسم که آشنایی با سیستم اطلاعات جغرافیایی را دارند، پیشنهاد می شود. این کتاب به آموزش نرم افزار نپرداخته است بلکه چگونگی استفاده از سیستم اطلاعات جغرافیایی، مدل ها روشهای پردازش داده های گردشگری، ساخت پایگاه داده های گردشگری و مدیریت آنها را در دستور کار خود قرار داده است.

مرتضی اسمعیل نژاد/ فهیمه شهرکی

اسفندماه ۱۳۹۴

www.ketab.ir

فهرست کتاب

شماره	فصل اول
۱	فصل اول: درآمدی بر ارتباط سیستم اطلاعات جغرافیایی با برنامه ریزی گردشگری
۱	سیستم اطلاعات جغرافیایی و برنامه ریزی گردشگری
۴	تعاریف GIS
۴	عناصر اصلی تشکیل دهنده سیستم های اطلاعات جغرافیایی GIS
۵	فرآیند تحلیل اطلاعات در سیستم های اطلاعات جغرافیایی GIS
۶	کاربردها و توانایی های سیستم های اطلاعات جغرافیایی GIS
۷	ویژگیهای یک سیستم اطلاعات جغرافیایی
۸	ذخیره اطلاعات نقشه ای
۸	سوالات مربوط به یک مکان گردشگری
۹	گردشگری و استفاده از سیستم های اطلاعات جغرافیایی (GIS)
۱۱	مفهوم گردشگری در سیستم اطلاعات جغرافیایی
۱۵	منابع تهیه داده های مورد استفاده در محیط GIS جهت کاربرد در برنامه ریزی
۱۶	سنجش از دور و گردشگری
۱۷	نحوه مطالعه GIS و نتایج مورد انتظار در عرصه توسعه ی توریسم
۱۸	کاربرد سیستم اطلاعات جغرافیا (GIS) در راه اندازی سیستم گردشگری الکترونیکی
۱۹	نقش سیستم اطلاعات جغرافیایی در برنامه ریزی و مدیریت کانون های گردشگری
۲۱	فصل دوم: آشنایی با محیط نرم افزار Arc GIS
۲۲	نرم افزارهای GIS
۲۲	معرفی نرم افزار ARCGIS
۲۳	آشنایی با محیط کاری نرم افزار ARCGIS
۲۳	محیط ArcMap
۲۴	ابزارهای عمومی و استاندارد نرم افزار ARCGIS

۲۶	محیط ArcToolBox ، معرفی ArcCatalog
۲۷	محیط ArcSence
۲۸	مهارت‌های مهم برای حرفه ای شدن و موفقیت در حوزه فناوری GIS
۳۱	فصل سوم: تحلیل فضایی داده های گردشگری
۳۲	داده های گردشگری در سیستم اطلاعات جغرافیایی
۳۴	داده های مکانی
۳۵	داده های توصیفی
۳۶	داده های سراسری
۳۶	داده های مورد استفاده در محیط GIS جهت کاربرد در تورسیم
۳۷	منابع تأمین کنندنده داده های مکانی
۳۷	ارتباط و پیوند انواع اطلاعات گردشگری با GIS
۴۱	داده های رستری و عوارض گردشگری
۴۱	داده های وکتوری و توابع فضایی در برنامه ریز گردشگری
۴۲	پرسش های مکانی، پرسش های توصیفی
۴۳	وارد کردن داده های توصیفی گردشگری
۴۴	پرسش های مکانی و توصیفی گردشگری از سیستم اطلاعات جغرافیایی
۴۶	مراحل جدا سازی لایه ها یا مکان های گردشگری
۴۷	طبقه بندی لایه ها و نمایش داده های گردشگری روی نقشه
۵۰	طبقه بندی و مقایسه با نمودار
۵۱	زمین مرجع کردن و ترسیم عوارض گردشگری
۵۱	سیستم تصویر، انواع سیستم های مختصات
۵۲	تعریف سیستم تصویر برای نقشه ها
۵۶	ایجاد لایه های مکانی همراه اطلاعات توصیفی گردشگری
۵۹	کاربرد ابزار Geoprocessing در پردازش فضایی داده های گردشگری (Union,Clip,Dissolve,Merge,Buffer)
۶۴	مدل تاینسن (Thissen) و کاربرد آن برای داده های گردشگری

۶۷	فصل چهارم: سنجش از دور و برنامه ریزی گردشگری
۶۹	اهداف سیستم اطلاعات گردشگری و سنجش از دور
۷۱	مهمترین قابلیت‌های داده های سنجش از دور
۷۲	طبقه بندی تفرج گاهی و مکان های مناسب برای توسعه گردشگری با تصاویر ماهواره ای
۷۴	مطالعه مناطق طبیعی و تفرج گاهی برای برنامه ریزی گردشگری
۷۵	داده های سنجش از دور
۷۵	ویژگی های انتخاب تصویر ماهواره ای
۷۶	ترکیب باندی کاربرد آن در گردشگری
۷۸	باندهای Landsat TM+ و ETM+
۷۹	تهیه تصویر composite کاذب از عوارض زمین برای شناسایی جاذبه های گردشگری
۸۱	ترکیب باندی در ArcGIS
۸۳	استفاده از شاخص NDVI جهت تعیین مناطق تفرج گاهی برای اکوتوریسم
۸۴	پردازش آماری باندهای تصویر
۸۶	طبقه بندی تصاویر ماهواره ای و کاربرد آن در عرصه توریسم
۸۹	انجام طبقه بندی تصاویر ماهواره ای براساس شناسایی تصویر
۸۹	طبقه بندی نظارت شده در ArcGIS برای شناخت عرصه های توریسم
۹۴	طبقه بندی نظارت نشده در ArcGIS
۹۷	فصل پنجم: مکان یابی سایت های گردشگری
۹۹	اهداف در مسائل مکان یابی گردشگری
۱۰۰	روش تحلیل فضایی، روش وزن دهی
۱۰۰	انتخاب منابع اصلی گردشگری در GIS
۱۰۱	مدل ارزیابی توان اکولوژیک گردشگری
۱۰۲	گردشگری متمرکز
۱۰۲	گردشگری گسترده
۱۰۵	تعیین وزن عوامل برای لایه های گردشگری در محیط GIS
۱۰۵	مدلهای رایج در مکانیابی
۱۰۵	مدل رتبه بندی، مدل فازی روش AHP
۱۰۸	مدل منطقی دو وجهی (بولین)

۱۱۰	مثال کاربردی مکانیابی برای فعالیت های گردشگری
۱۱۳	مکانیابی اکوتوریسم در استان سیستان و بلوچستان
۱۲۵	ابزار Raster Calculator
۱۲۵	مکانیابی اکوتوریسم با منطق بولین
۱۲۸	مکانیابی اکوتوریسم با منطق فازی در GIS
۱۳۳	همپوشانی وزنی (weighing overlay)
۱۳۷	فصل ششم: ایجاد پایگاه داده گردشگری
۱۳۹	شرایط تشکیل ایگاه اطلاعات گردشگری
۱۳۹	ایجاد پایگاه اطلاعات گردشگری، تشکیل پایگاه اطلاعات توصیفی
۱۴۲	ساخت پایگاه داده گردشگری Tourism Database
۱۴۷	اتصال داده های توصیفی به داده های مکانی در ARCGIS
۱۵۱	فصل هفتم: مدلسازی داده های گردشگری در محیط GIS
۱۵۲	مدلسازی داده های گردشگری
۱۵۳	انتقال داده های نقطه ای مرتبط با گردشگری به سیستم
۱۵۵	میان یابی عوامل تاثیر گذار در برنامه ریزی گردشگری
۱۵۸	ایجاد لایه پهنه بندی عناصر تاثیر گذار در برنامه ریزی گردشگری
۱۶۱	ساخت مدل از داده های گردشگری
۱۶۲	مراحل مدل سازی در GIS
۱۶۳	طراحی و مدلسازی مدل Model builder
۱۶۷	مدلسازی و سه بعدی کردن عوارض مناسب برای گردشگری
۱۶۷	سه بعدی کردن لایه های رستری
۱۷۰	مدلسازی داده های وکتوری گردشگری

۱۷۳	فصل هشتم: تحلیل فضایی - آماری داده های گردشگری
۱۷۴	اتوکورولیشن مکانی (Spatial Autocorrelation)
۱۷۵	الگوهای مکانی
۱۷۷	معرف های محلی روابط مکانی (Local Indicators Of Spatial Association)
۱۷۸	الگوهای فضایی گردشگری
۱۸۲	تحلیل خوشه ای و برون خوشه ای
۱۸۳	تحلیل نقاط داغ
۱۸۷	فصل نهم: انتشار نقشه های گردشگری
۱۸۸	کارتوگرافی نقشه های گردشگری
۱۸۹	اصول کارتوگرافی نقشه های گردشگری
۱۹۲	انتشار نقشه ها با ابزار Publisher
۱۹۳	تهیه نقشه راهنمای گردشگری
۲۰۱	فراخوانی تصاویر جاذبه های گردشگری روی نقشه
۲۰۱	ایجاد یک data frame
۲۰۵	منابع